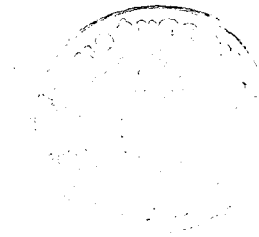

ระบบบริหารการศึกษาของเทศบาลนครกรุงเทพ

THE EDUCATIONAL ADMINISTRATIVE SYSTEM
OF THE BANGKOK MUNICIPALITY

โดย

ศิริลี สระคันต์ อ.บ., ก.บ.

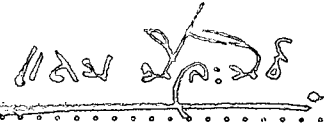
005061

วิทยานิพนธ์นี้

เป็นส่วนประกอบการศึกษา ตามระเบียบปริญญามหาบัณฑิต
ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
แผนกบริหารการศึกษา

พ.ศ. 2512

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วน
ประกอบการศึกษิตามระเบียบปริญญามหาบัณฑิต

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์..........ประธานกรรมการ

..........กรรมการ

..........กรรมการ

..........กรรมการ

อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย : ผศ. สุจริต เพ็ชรขอบ

วันที่.....๓.....เดือน.....พฤษภาคม.....พ.ศ. ๒๕/๕.....

บทคัดย่อ

ระบบการบริหารการศึกษาของเทศบาล

นครกรุงเทพ

ผู้วิจัย

: ศิวลี สระตันค์

แผนกวิชา

: บริหารการศึกษา

ปริญญา

: ครุศาสตรมหาบัณฑิต

วันอนุมัติปริญญา

: มิถุนายน 2512

อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย

: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุจริต เพียรชอบ

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระบบการบริหารการศึกษาของเทศบาลนครกรุงเทพ ในเรื่องการจัดการศึกษา การวางแผนงาน และงบประมาณการศึกษา
2. เพื่อสำรวจว่าครูใหญ่ และผู้บริหารการศึกษามีความเห็นและความเข้าใจในนโยบายการบริหารการศึกษาเพียงไร
3. เพื่อสำรวจปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน และความต้องการความช่วยเหลือของครูใหญ่ในการบริหารโรงเรียน

วิธีการวิจัย

ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าเรื่องเกี่ยวกับระบบการบริหารการศึกษาของเทศบาลนครกรุงเทพ จากหนังสือและเอกสารต่าง ๆ รวมทั้งงานวิจัยอื่นที่เกี่ยวข้องในการบริหารการศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ เก็บข้อมูล ซึ่งเป็นแบบสอบถามครูใหญ่โรงเรียนเทศบาล แบบสัมภาษณ์ ผู้บริหารการศึกษา ผู้วิจัยแจกแบบสอบถาม และสัมภาษณ์ด้วยตนเอง ได้รับแบบสอบถามคืนร้อยละ 90.80 คือ 79 โรงเรียน จาก 87 โรงเรียน แบบสัมภาษณ์ร้อยละ 87.50 คือ 14 คน จาก 16 คน สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการทางสถิติเบื้องต้น โดยเสนอข้อมูลเป็นตารางแสดงความถี่ และร้อยละ หากค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการให้ค่าน้ำหนัก

สรุปผลการวิจัย

1. โรงเรียนเทศบาล สังกัดเทศบาลนครกรุงเทพ เปิดสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 7 เป็นส่วนมาก ขนาดของชั้นเรียนใหญ่กว่าของกระทรวงศึกษาธิการ อัตราส่วนระหว่างครูกับนักเรียน โดยเฉลี่ยมากกว่าอัตราที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด ครูส่วนใหญ่มีวุฒิ ป.กศ.

2. ครูใหญ่โรงเรียนเทศบาล ส่วนมากมีวุฒิ พ.ม. อายุโดยเฉลี่ย 47 ปี อายุการทำงาน โดยเฉลี่ย 26 ปี และเคยสอนในโรงเรียนประถมศึกษามาแล้วทั้งสิ้น
3. ครูใหญ่โรงเรียนเทศบาล มีความรู้ทางการบริหารการศึกษาพอควร ซึ่งได้จากการเรียน หรือการอบรม ครูใหญ่รักอาชีพครู และไม่คิดเปลี่ยนอาชีพ
4. การบริหารงานในโรงเรียนเทศบาล มีเจ้าหน้าที่ธุรการและการเงินงบประมาณของโรงเรียนนั้น ทางเทศบาลจัดสรรมาให้ เป็นรายปี
5. ปัญหาและอุปสรรคของโรงเรียนเทศบาลส่วนใหญ่เป็นเรื่องผู้ปกครองขาดการติดต่อกับโรงเรียน และนักเรียนฐานะเศรษฐกิจไม่ดี ครูใหญ่เองต้องการความช่วยเหลือจากเทศบาลในด้านการบริหาร
6. ผู้บริหารการศึกษาของเทศบาลนครกรุงเทพ ได้รับรายละเอียดเกี่ยวกับการปฏิบัติงานจากกองการศึกษาเทศบาลนครกรุงเทพ และมีความเห็นว่าควรมีการอบรมสัมมนาความรู้สำหรับผู้บริหาร เป็นอย่างยิ่ง

ABSTRACT

The Educational Administrative System of the
Bangkok Municipality

Author : Siwalee Saratanti

Department : Educational Administration

Degree : Master of Education

Date degree was granted : June 1969

Major Advisor : Assistant Professor
Sucharit Pienchob

ABSTRACT

Statement of the problem

The study was designed to ascertain the Educational Administrative System of the Bangkok Municipality. The specific purposes of this research endeavor were as follows:

1. To study the Educational Administrative System of the Bangkok Municipality with regard to the organization and management, planning, and finance.
2. To ascertain the opinions and understanding of the principals and administrators with respect to the administrative policies of the system.
3. To investigate the operational problems encountered by the principals of the municipal schools.

Method and procedures

The necessary data were obtained through examination of the literature and use of questionnaire and interview. The questionnaire was responded by 79 principals or 90.80 per cent of the Bangkok municipal schools, and interview was conducted with 14 administrators or 87.50 per cent of the persons included in the sample. The obtained data were then tallied, tabulated, and analyzed, using such elementary statistics as percentage, mean, standard deviation, and rating scale.

Fidings and Conclusions

1. The majority of the Bangkok Municipal Schools provided primary education, covering grades 1 - 7. The class sizes and pupil - teacher ratio were considered excessive by the standards of the Ministry of Education.
2. Most of the municipal school teachers earned a lower certificate in education. The majority of the principals were holding the secondary teaching certificate with an average of 26 years of teaching experience in the elementary schools. The municipals' average age was 47.
3. A large majority of the principals had shown fair understanding of the principles of school administration. They were dedicated to their profession.
4. There were financial clerks assigned to each schools to assist the principals in budget preparation to be submitted to the Municipality annually.
5. Lack of communication between the schools and the parents and the economic status of the pupils constituted major problems encountered by the schools.
6. The school administrators indicated a serious need for a program designed to upgrade their professional competencies.

กิติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้สำเร็จได้ด้วยดีเพราะผู้เขียนได้รับความช่วยเหลือจาก
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุจริต เพ็ชรขอบ และอาจารย์ ประคอง กรรณสูต ที่ได้กรุณาให้คำ
แนะนำ และช่วยแก้ไขปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ นอกจากนี้ อาจารย์ ดร. วิจิตร ศรีสอาน ได้
ช่วยประสานงาน และอาจารย์ กุศล สุจรรยา ได้ให้ความร่วมมือในการแจกแบบสอบถาม
พร้อมทั้งผู้เขียนยังได้รับความกรุณาจากหัวหน้ากองการศึกษาเทศบาลนครกรุงเทพ หัวหน้า
แผนกศึกษาธิการแขวง และครูใหญ่ในโรงเรียนเทศบาลนครกรุงเทพอีกด้วย ผู้เขียนจึง
กราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

ศิวลี สระคันต์

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ความเป็นมาของปัญหา.....	1
	ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
	ขอบเขตของการวิจัย.....	5
	ความสำคัญของปัญหา.....	6
	คำจำกัดความ.....	7
	ลำดับขั้นการเสนอข้อมูล.....	8
2	ผลงานด้านการเขียนและงานวิจัยอื่นที่เกี่ยวข้อง	9
	ประวัติการจัดการศึกษาเทศบาล.....	9
	แผนงาน การจัดการศึกษาของเทศบาลนครกรุงเทพ.....	17
	งบประมาณในการจัดการศึกษาของเทศบาล.....	22
	งานวิจัยอื่นที่เกี่ยวข้อง.....	30
	สรุป.....	37
3	วิธีดำเนินการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล.....	38
	วิธีดำเนินการวิจัย.....	38
	ประชากร.....	38
	ลักษณะของเครื่องมือในการวิจัย.....	39

	ลักษณะของแบบสอบถาม.....	40
	ลักษณะของแบบสัมภาษณ์.....	41
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	41
	การเสนอข้อมูล.....	41
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	42
	สรุป.....	45
4	ผลการวิจัย.....	46
	ผลการวิเคราะห์จากแบบสอบถาม.....	46
	สภาพของโรงเรียนและครูใหญ่.....	46
	ความเห็นและความเข้าใจในการบริหารโรงเรียน ของครูใหญ่.....	49
	ปัญหาอุปสรรคและความคิดเห็นในการปฏิบัติงาน ของครูใหญ่.....	83
	ผลการวิเคราะห์จากแบบสัมภาษณ์.....	88
	ความคิดเห็นในการจัดการบริหารการศึกษา.....	88
	ความคิดเห็นในรายละเอียดการดำเนินงานด้านบริหาร การศึกษา.....	89
	ความคิดเห็นในเรื่องการอบรมและสัมมนาความรู้ด้าน บริหารการศึกษา.....	90
	ความคิดเห็นในการขอความช่วยเหลือจากกองการศึกษา เทศบาล.....	91
	ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานด้านบริหาร การศึกษา.....	91

	รายละเอียดเกี่ยวกับผู้รับการสัมภาษณ์.....	92
	ความคิดเห็นเพิ่มเติมของผู้บริหารการศึกษาเทศบาล.....	92
	สรุป.....	93
5	สรุปการวิจัย อภิปรายการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	95
	วิธีการดำเนินการวิจัย.....	95
	ผลของการวิเคราะห์ข้อมูล.....	96
	อภิปรายการวิจัย.....	101
	ข้อเสนอแนะ.....	102
	ข้อเสนอแนะต่อครูใหญ่และผู้ที่จะเป็นครูใหญ่.....	102
	ข้อเสนอแนะต่อกองการศึกษาเทศบาล.....	102
	ข้อเสนอแนะต่องานวิจัย.....	103
	บรรณานุกรม.....	104
	ภาคผนวก.....	107
	แบบสอบถามครูใหญ่โรงเรียนเทศบาล.....	109
	แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารการศึกษาเทศบาล.....	129
	แผนภูมิ ตาราง สถิติ เกี่ยวกับระบบการบริหารการศึกษาของ เทศบาลนครกรุงเทพ.....	136

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1	วิชาที่ครูใหญ่เคยเรียน	49
2	วิชาที่ครูใหญ่เคยผ่านการอบรม	50
3	วิธีปฏิบัติงานของครูใหญ่ที่ไม่ได้รับการอบรมทางค้ำบริหารการศึกษา มาทำงาน	51
4	ห้องต่าง ๆ ในโรงเรียนเทศบาล	52
5	การบริหารงานในโรงเรียน	53
6	เหตุผลของครูใหญ่ในการมีอาชีพครู	54
7	เหตุผลของครูใหญ่ในการไม่เปลี่ยนอาชีพ	55
8	การวางโครงการของโรงเรียน	56
9	การวางโครงการล่วงหน้าของโรงเรียน	57
10	เงินรายได้พิเศษของโรงเรียนเทศบาล	58
11	เงินรายได้พิเศษของโรงเรียนเป็นรายเดือน	59
12	วิธีจัดทำงบประมาณของโรงเรียน	60
13	การบริหารงานการเงินของโรงเรียน	61
14	การประชุมครูในโรงเรียน	62
15	ระยะเวลาในการประชุมครู	63
16	วิธีการควบคุมการทำงานของครู	64
17	เหตุผลในการที่ครูใหญ่ควบคุมการทำงานของครูในโรงเรียน	65
18	จุดประสงค์ในการเยี่ยมชั้นเรียนของครูใหญ่	66
19	วิธีที่ครูใหญ่วินิจฉัยสั่งการ	67
20	วิธีการมอบหมายงานของครูใหญ่	68
21	การพิจารณาความดีความชอบของครูใหญ่ในการเลื่อนเงินเดือนของครู	69

ตารางที่ 1

	หน้า	
22	วิธีการพิจารณาความดีความชอบ	70
23	วิธีการสร้างขวัญของครูในโรงเรียน	71
24	เหตุผลที่ครูใหญ่ให้ครูมาทำงานก่อนเปิดภาคเรียน	72
25	วิธีการบรรจุครูเข้าชั้นเรียน	73
26	การช่วยเหลือครูให้มีสมรรถภาพในการสอน	74
27	ฐานะของศึกษานิเทศก์ที่เข้ามาในโรงเรียน	75
28	ความเห็นของครูใหญ่ในการเลือกแบบเรียน	76
29	ความเห็นของครูใหญ่ในการใช้ผลการทดสอบ	77
30	ความเห็นของครูใหญ่เกี่ยวกับระเบียบสะสม	78
31	วิธีที่ครูใหญ่ใช้ตามตัวนักเรียนที่ขาดเรียน	79
32	โรงเรียนจัดกิจกรรมและให้ความช่วยเหลือแก่สังคม	80
33	วิธีที่ครูใหญ่จัดประเมินผลงาน	81
34	ความเข้าใจในการบริหารการศึกษาของครูใหญ่	82
35	ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของครูใหญ่	83

รายการแผนภูมิประกอบ

แผนภูมิที่		หน้า
1	การแบ่งส่วนงานฝ่ายการศึกษาและสวัสดิการสังคมเทศบาลนคร กรุงเทพ	16